

**EUROPOS SĄJUNGOS
TARYBA**

**Briuselis, 2005 m. sausio 13 d. (06.02)
(OR. en)**

5319/06

**PESC 31
CODUN 4
COARM 5**

PRIDEDAMAS PRANEŠIMAS

nuo: Sekretoriato
kam: Delegacijoms

Ankstesnio
dokumento Nr.: 13066/05 PESC 833 CODUN 19 COARM 38

Dalykas: ES kovos su neteisėtu šaulių ir lengvųjų ginklų bei jų šaudmenų kaupimu ir
prekyba strategija

Delegacijoms pridedama ES kovos su neteisėtu šaulių ir lengvųjų ginklų bei jų šaudmenų kaupimu ir prekyba strategija, kuri buvo priimta 2005 m. gruodžio 15–16 d. Europos Vadovų Tarybos susitikime.

ES kovos su neteisėtu šaulių ir lengvųjų ginklų bei jų
šaudmenų kaupimu ir prekyba strategija

Ižanga

1. 2001 m. liepos 20 d. priimtoje Jungtinių Tautų veiksmų programoje, skirtoje užkirsti kelią neteisėtai šaulių ir lengvųjų ginklų prekybai visais jos aspektais, kovoti su ja ir ją pašalinti, dar kartą patvirtinama būtinybė, kad veiksmai papildytų vienas kitą ją įgyvendinant visuotiniu, regioniniu ir nacionaliniu lygiu. Parengdama kovos su neteisėtu šaulių ir lengvųjų ginklų bei jų šaudmenų kaupimu ir prekyba strategiją ES siekia vadovautis šiuo būtino papildomumo principu ir įnešti savo indėlį.
2. 2003 m. gruodžio 13 d. priimtoje Europos saugumo strategijoje (ESS) valstybių ar vyriausybių vadovai konstatavo, kad po šaltojo karo susiklostė situacija, kuriai būdinga vis labiau atsiveriančios sienos ir kurioje vidaus bei išorės saugumo aspektai yra neatskiriama susiję. Atsižvelgiant į šią naują padėtį strategijoje išdėstyti penki ES išskylantys pagrindiniai iššūkiai: terorizmas, masinio naikinimo ginklų platinimas, regioniniai konfliktai, valstybių silpnėjimas ir organizuotas nusikalstamumas.
3. Keturiuose iš penkių iššūkių pagrindinę vietą užima šaulių ir lengvųjų ginklų neteisėtos gamybos, perdavimo ir platinimo bei jų perteklinio kaupimo ir nekontroliuojamo plitimo pasekmės. Juk šaulių ir lengvieji ginklai prisideda prie terorizmo ir organizuoto nusikalstamumo įsigalėjimo bei yra svarbus veiksnys išsižiebiant ir plintant konfliktams bei žlungant valstybės struktūroms. Kaip pabrėžiama Europos strategijoje, šiuose konfliktuose, kuriuose svarbiausias veiksnys buvo šaulių ir lengvieji ginklai, nuo 1990 metų žuvo beveik 4 milijonai žmonių, o daugiau kaip 18 milijonų buvo priversti palikti savo namus ar šalį.
4. Tam, kad būtų pasirengta duoti atkirtį Europos strategijoje nurodytoms grėsmėms, joje pasisakoma už aktyvesnę, darnesnę ir pajėgesnę Europą. Joje pripažįstama, kad nė viena iš šių grėsmių nėra grynai karinė ir nė su viena iš jų negali būti kovojama grynai karinėmis priemonėmis: kiekvienai turi būti pasipriešinta taikant įvairias priemones. Strategijoje pabrėžiama būtinybė reaguoti taip, kad derinant visas ES turimas priemones ir politikos kryptis būtų suformuoti nuoseklūs kovos su šiais daugialypio pobūdžio iššūkiais veiksmai.

5. Be to, būtent šiuo aspektu 2003 m. gruodžio mėn. Europos Vadovų Taryba priėmė kovos su masinio naikinimo ginklų platinimu strategiją. Šios strategijos tikslas yra parengti su šaulių ir lengvaisiais ginklais susijusią kryptį, t. y. panašiu būdu parengti jungtinį požiūrį ir visapusišką kovos su neteisėta šaulių ir lengvųjų ginklų bei jų šaudmenų prekyba veiksmų planą.
6. Šioje Europos strategijoje laikytasi šaulių ir lengvųjų ginklų apibrėžimo, išdėstyto 2002 m. liepos 12 d. Tarybos bendrųjų veiksmų dėl Europos Sąjungos indėlio į kovą su šaulių ir lengvųjų ginklų destabilizuojančiu kaupimu ir plitimu (2002/589/BUSP) priede.

I. DESTABILIZUOJANTIS ŠAULIŲ IR LENGVŲJŲ GINKLŲ KAUPIMAS IR PLITIMAS
KELIA VIS DIDESNĘ GRĖSMĘ TAIKAI, SAUGUMUI IR VYSTYMUISI

„Saugumas yra vystymosi išankstinė sąlyga. Konfliktas ne tik sunaikina infrastruktūrą, įskaitant socialinę infrastruktūrą; jis taip pats skatina nusikalstamumą, atgraso investicijas ir neleidžia vykdyti normalios ekonominės veiklos. Nemažai šalių ir regionų yra apimti konfliktų, nesaugumo ir skurdo.“ (ESS)

- I.A. Neteisėto šaulių ir lengvųjų ginklų plitimo priežastys ir pasekmės: svarbus valstybių nestabilumo veiksnys, paveldėtas iš šaltojo karo laikų.

7. Didėjančios nevalstybinių subjektų galimybės naudotis šaulių ir lengvųjų ginklų atsargomis, daugiausia likusiomis nuo šaltojo karo laikų, pakeitė konfliktų pobūdį ir trukmę.
8. Jungtinių Tautų skaičiavimais pasaulyje cirkuliuoja apie 600 milijonų lengvųjų ginklų. Nuo šaulių ir lengvųjų ginklų per metus žūsta beveik 500 000 žmonių, iš jų 300 000 – ginkluotuose konfliktuose. 47-iose iš 49-ių XX a. dešimtajame dešimtmetyje vykusių konfliktų pagrindiniai naudoti ginklai buvo šaulių ir lengvieji ginklai.

9. Neteisėto šaulių ir lengvųjų ginklų plitimo kurstomi „likutiniai konfliktai“ nutrina skiriamąją liniją tarp ginkluotų konfliktų ir nusikalstamumo. Šiuolaikiniuose vidaus konfliktuose svarbu ne tiek karinė ir politinė nauda, kiek visiškas valstybių sužlugdymas, skirtingų kariaujančių grupuočių susidūrimas ar galimybė tam tikroms grupėms naudotis ir prekiauti gamtos ištekliais ar kontroliuoti neteisėtą prekybą narkotikais. Šių konfliktų nebegalima laikyti trumpu vystymosi sutrukdymu. Daugelis šių dienų karų yra ilgalaikiai reiškiniai. Daug vadinamųjų postkonfliktinių šalių nuolatos nugrimzta į karą ir socialinę prievartą.
10. Dažnai siekiama trumpalaikio pobūdžio pelnu pagrįstų tikslų, tačiau naudojamos priemonės panašios į „totalinio karo“ formas. Šiuos karus kariauja ne kariuomenės, o karinės drausmės nesilaikančios oportunistinės ginkluotos grupuotės, kurios dažnai įvykdo rimtus humanitarinės teisės ir žmogaus teisių pažeidimus, nukreiptus prieš civilius gyventojus, visų pirma prieš moteris ir vaikus.
11. Šiuose naujuose karuose šaulių ir lengvieji ginklai naudojami daug plačiau, nei sunkioji ginkluotė. Kadangi esama ginklų ir šaudmenų atsargų, ypač likusių nuo šaltojo karo laikų, pertekliaus, tokius ginklus lengvai gali įsigyti civiliai gyventojai, nusikaltėliai, teroristai ir kovotojai. Nekalbant apie humanitarinius padarinius, poveikis atitinkamų šalių vystymuisi yra akivaizdus: valstybės struktūrų silpnėjimas, asmenų gyvenamosios vietos keitimas, sveikatos ir švietimo paslaugų sužlugdymas, ekonominio aktyvumo mažėjimas, vyriausybės išteklių mažėjimas, epidemijų plitimas, žala socialinei sričiai ir ilgalaikėje perspektyvoje – vystymosi pagalbos mažėjimas ar sustabdymas.
- I.B. Su šia tendencija daugiausia susiduria Afrikos šalys į pietus nuo Sacharos: pagrindinis vystymąsi ribojantis veiksnys.

12. Su šiuo reiškiniu susiduria šalys ir regionai, kurie ir taip yra silpniausiai išsivystę: tam tikros Lotynų Amerikos dalys, Vidurinė ir Rytų Azija, Balkanai ir Artimieji Rytai. Tačiau Afrika tebėra žemynas, patiriantis didžiausią vidaus konfliktų, kuriuos aštrina destabilizuojantis šaulių ir lengvųjų ginklų antplūdis, poveikį. Didėjantis taikos palaikymo operacijų skaičius (UNAMSIL, UNMIL, UNOCI, MONUC, UNMEE, ONUB, UNMIS ir AUmis) ir Jungtinių Tautų šiam žemynui (Liberijai, Somaliui, rytinei KDR daliai, nevalstybinėms pajėgoms Siera Leonėje ir Ruandoje, Dramblio Kaulo Krantui, Darfūro regionui Sudane) taikomų embargų gausėjimas rodo, kokio masto grėsmę Afrikos valstybėms kelia neteisėtas šaulių ir lengvųjų ginklų kaupimas bei plitimas.
13. Šaulių ir lengvųjų ginklų perdavimo į pietus nuo Sacharos esančioms Afrikos šalims problema negali būti atsieta nuo šaltinių, iš kurių vyksta šis perdavimas, problemos. Būtent šiuo aspektu 2004 m. sausio mėn. Saugumo Taryba paskatino ginklus eksportuojančias šalis elgtis labai atsakingai sudarant sandorius dėl šaulių ir lengvųjų ginklų tiekimo į nestabilius rajonus. Iki šiol Sąjungos veiksmai nusiginklavimo srityje, visų pirma Afrikoje, buvo daugiausia atsakomojo pobūdžio – buvo dalyvaujama daugelyje postkonfliktinio nusiginklavimo, demobilizavimo ir reintegravimo (NDR) bei saugumo sektoriaus reformos (SSR) programų, kurias ji, visų pirma pasitelkusi Europos plėtros fondą (EPF), padeda finansuoti.
14. Ši atsakomojo pobūdžio strategija yra būtina, tačiau ją turi papildyti prevenciniai veiksmai, kuriais bus kovojama su neteisėta pasiūla ir paklausa, bei įprastinės ginkluotės eksporto kontrolė. Ypatingas dėmesys turėtų būti skiriamas milžiniškoms sukauptų šaulių ir lengvųjų ginklų atsargoms Rytų ir Pietryčių Europoje bei būdams ir priemonėms, kuriomis tie ginklai platinami Afrikoje (neteisėtas tarpininkavimas ir gabenimas). JT pranešimuose teigiama, kad nuo XX a. dešimto dešimtmečio pabaigos vis didesnę dalį Afrikoje platinamų šaulių ir lengvųjų ginklų sudaro ginklai iš Vidurio, Rytų ir Pietryčių Europoje sukauptų atsargų. Atitinkamai neteisėto tarpininkavimo dėl tokių šaulių ir lengvųjų ginklų bei jų gabenimo srityje vis labiau dalyvauja iš Vidurio ir Rytų Europos kilusios arba ten įsikūrusios firmos ir verslininkai. Be to, nepaisant šių atsargų, gamyba tęsiasi daugelyje iš praeities likusių pramoninių vietovių, kurių uždarymas turėtų didžiulius socialinius ir ekonominius padarinius ir kurių restruktūrizavimas pareikalautų reikšmingų investicijų, ne visada pateisinamų paprastos ekonominės logikos požiūriu.

I.C. ES primygtinis įsipareigojimas veikti

15. Susidūrus su tokiomis grėsmėmis ES strategijai dėl šaulių ir lengvųjų ginklų tenka uždavinys reaguoti į šias grėsmes ir užtikrinti, kad saugumo politika ir vystymosi politika būtų suderintos, sykiu visapusiškai išnaudojant daugiašaliu ir regioniniu lygiu turimas priemones, Europos Sąjungos viduje ir ES dvišaliuose santykiuose siekiant parengti veiksmų planą, kuris:
- a) skatins veiksmingą daugiašališkumą sukuriant tarptautinius, regioninius arba ES ir jos valstybių narių vidaus mechanizmus, nukreiptus prieš šaulių ir lengvųjų ginklų bei jų šaudmenų tiekimą ir destabilizuojantį plitimą. Sąjunga turi stiprinti eksporto kontrolės politiką ir veiklą bendradarbiaudama su savo partneriais;
 - b) atsižvelgs į valstybių prašymus siekiant sumažinti jų turimą šaulių ir lengvųjų ginklų bei jų šaudmenų atsargų perteklių pagal atsargų mažinimo politiką arba dalyvaujant NDR operacijose;
 - c) skatins kai kurių pramoninių vietovių Rytų ir Pietryčių Europoje, gaminančių pigius šaulių ir lengvuosius ginklus, restruktūrizavimą;
 - d) leis įgyvendinti priemones, kuriomis būtų šalinami veiksniai, sudarantys palankias sąlygas neteisėtai šaulių ir lengvųjų ginklų paklausai. Sąjunga turi kovoti su pamatinėmis nestabilumo priežastimis, *inter alia* tęsdama ir stiprindama savo pastangas politinių konfliktų, vystymosi pagalbos, skurdo sumažinimo ir žmogaus teisių skatinimo srityse;
 - e) remis veiksmingą teisinės valstybės stiprinimą šalyse, kurios tebėra nestabilios, ribojant vietos žmonių polinkį gintis patiems ir todėl turėti nemažą šaulių bei lengvųjų ginklų kiekį, dėl ko krizių atveju nusiritama iki užpuolimų ir atsakomųjų keršto veiksmų grandinės, kurios neįmanoma kontroliuoti silpnoje valstybėje.

II. EUROPIETIŠKASIS MECHANIZMAS: TIKSLAI IR PRIEMONĖS

„Regioniniai konfliktai turi būti sprendžiami politiniu keliu, tačiau postkonfliktiniame etape gali būti reikalingi kariniai ištekliai bei veiksmingas viešosios tvarkos palaikymas. Atstatymas vykdomas ekonominėmis priemonėmis, o civilinis krizių valdymas padeda atkurti civilinę vyriausybę. Europos Sąjunga yra ypač gerai pasirengusi reaguoti tokiose daugialypėse situacijose.“ (ESS)

TIKSLAI

16. Jau 2002 m. Europos Sąjunga priėmė bendruosius veiksmus (2002/589/BUSP), skirtus kovoti su šia grėsme – šiuo dokumentu buvo remiamasi vykdant konkrečius veiksmus Afrikoje, Azijoje, Lotynų Amerikoje ir Balkanuose. Savo bendruosiuose veiksmuose Sąjunga nustatė tris globalinius tikslus:

- kovoti su šaulių ginklų destabilizuojančiu kaupimu ir plitimu bei prisidėti prie tokio kaupimo ir plitimo nutraukimo,
- prisidėti prie esamų šių ginklų ir jų šaudmenų sandėlių mažinimo iki tokio lygio, kuris atitiktų teisėtus šalių saugumo poreikius, bei
- padėti spręsti tokių perteklinių sandėlių keliamas problemas.

17. Ir toliau taikomi tikslai ir principai, išdėstyti bendruosiuose veiksmuose, kurie, be kita ko, susiję su eksporto kontrole, importo kontrole ir ginklų gamyba. Tačiau šiuos veiksmus dabar reikėtų papildyti tam, kad:

- būtų parengtas visapusiškas ir nuoseklus požiūris, apjungiantis visus Europos Sąjungos turimus svertus ir pagrįstas ESS suformuluotu pripažinimu, kad esama tarpusavio priklausomybės tarp žmonių saugumo ir žmogiškojo matmens vystymosi;
- būtų parengtos naujos Sąjungos veiksmų kryptys, apimsiančios visus – prevencinius ir atsakomuosius – šio reiškinio aspektus;
- būtų nustatyti geografiniai prioritetai, suderinti su operacijomis, vykdomomis pagal BUSP ir ESGP.

PRIEMONĖS

18. Europos Sąjunga turi unikalius išteklius kovai su šia grėsme. Dėl savo gebėjimo panaudoti visą spektrą civilinių ir karinių priemonių valdant krizes ir postkonfliktines situacijas bei prisidėti prie atstatymo Sąjunga yra pasirengusi duoti visapusišką atkirtį.
19. Sąjunga gali naudotis valstybių narių civiliniais ir kariniais gebėjimais bei veiksmingai juos pritaikyti pasitelkdama BUSP ir ESGP priemones. Ji taip pat gali veikti pagal savo partnerystės ir bendradarbiavimo susitarimus su didžiais pasaulio regionais, apimančius politikos, vystymosi ir prekybos sritis. Ji gali naudoti koordinavimo struktūras – Europolą ir Eurojust – kaip svarbias veiksmų Sąjungos teritorijoje priemones. Šiuos Sąjungos ir Bendrijos išteklius gausina valstybių narių ištekliai ir įvairių daugiašalių subjektų, su kuriais Sąjunga užmezgė bendradarbiavimo ryšius, veikla.

Išorės veiksmai: turimos priemonės

Parama veiksmingam daugiašalių santykių palaikymui ir atitinkamoms regioninėms iniciatyvoms (visų pirma į pietus nuo Sacharos esančiose Afrikos šalyse, Balkanuose ir buvusioje SSRS).

Civilinio krizių valdymo operacijos vidaus konfliktų ir tarpvalstybinės įtampos bei saugumo atkūrimo atvejais – vykdant mokymo, konsultavimo, pagalbos ir organizavimo veiklą.

Karinio krizių valdymo operacijos, kai gali būti įvedama sienų kontrolė, – dislokuojant taikos palaikymo ar stabilizavimo pajėgas ir prisidedant prie nusiginklavimo operacijų.

Įvairios Sąjungos diplomatinės priemonės: apskritai imant, su šaulių ir lengvaisiais ginklais susijusiems Sąjungos veiksams paremti gali būti panaudotas visas BUSP priemonių spektras (asmeniniai įgaliotiniai, specialieji įgaliotiniai, politinės deklaracijos, techninė parama, demaršai ir struktūriniai dialogai, ad hoc seminarai eksporto kontrolės klausimais). Ypatingas dėmesys turėtų būti skiriamas Sąjungos veiksmų koordinavimui su mūsų pagrindiniais partneriais (transatlantinis dialogas, Rusija, Kinija, Japonija, Kanada, kaimynystės politika, ES ir Afrikos dialogas, Barselonos procesas, ASEAN regioninis forumas, ES ir Lotynų Amerikos bei Karibų jūros šalių dialogas).

Partnerystės ir bendradarbiavimo susitarimai su trečiosiomis šalimis: kaip jau buvo padaryta kitų grėsmių (neplatinimas, terorizmas, organizuotas nusikalstamumas ir t. t.) atvejais, šiuose susitarimuose numatyti politiniai dialogai irgi turėtų būti panaudoti kaip jungtinio požiūrio Sąjungos išorės veiksmuose dalis siekiant Sąjungos tikslų kovoje su neteisėtu šaulių ir lengvųjų ginklų bei jų šaudmenų plitimu.

EPF (Europos plėtros fondo) finansuojamos vystymosi ir pagalbos programos – pagal EB ir AKR bendradarbiavimo sistemą bei programas, į kurias įtrauktas skyrius dėl šaulių ir lengvųjų ginklų bei jų šaudmenų.

Vidaus veiksmai:

Policijos, muitinių ir teisminio bendradarbiavimo mechanizmai, visų pirma Europolas ir *Eurojust*; tačiau taip pat yra galimybių vystyti valstybių narių nacionalinių sistemų tvirtesnę bendradarbiavimą.

Europinės ir nacionalinės jautraus eksporto kontrolės sistemos, kurios gali tapti pavyzdžiu trečiosioms šalims (elgesio kodeksas, eksporto kontrolės mechanizmai).

III. VEIKSMŲ PLANAS

„Dabar uždavinys yra sutelkti skirtingas priemones ir pajėgumus: Europos pagalbos programas ir Europos plėtros fondą, valstybių narių karinius ir civilinius pajėgumus bei kitas priemones. Visa tai gali paveikti mūsų saugumą ir trečiųjų šalių saugumą. Saugumas yra svarbiausia vystymosi sąlyga.“ (ESS).

20. Neteisėtos šaulių ir lengvųjų ginklų prekybos problemos nuolat kinta, todėl šis veiksmų planas turi išlikti lankstus ir pritaikomas atsižvelgiant į tarptautinio saugumo konteksto pokyčius. Šio plano įgyvendinimas bus nuolat stebimas. Jis bus reguliariai – kas šeši mėnesiai – peržiūrimas ir atnaujinamas pirmininkaujant valstybei narei parengiant tarpinį pranešimą dėl jo įgyvendinimo. Pagal jį bus taikomi, o prireikus ir papildomi 2002 m. liepos 12 d. Tarybos bendraisiais veiksmais (2002/589/BUSP) priimti sprendimai.

- a) Veiksmingas daugiašališkumas siekiant sukurti visuotinius, regioninius ir nacionalinius mechanizmus, skirtus kovoti su šaulių ir lengvųjų ginklų bei jų šaudmenų tiekimu ir destabilizuojančiu plitimu.

Tarptautiniu mastu

- Skatinti JT veiksmų programos dėl neteisėtos šaulių ir lengvųjų ginklų prekybos visais požiūriais prevencijos, kovos su ja ir jos panaikinimo įgyvendinimą.
- Remti tarptautinio teisiškai privalomo dokumento dėl šaulių ir lengvųjų ginklų bei jų šaudmenų žymėjimo ir paieškos priėmimą.
- Remti ekspertų grupės tarpininkavimo klausimais sukūrimą pagal JT veiksmų programą 2006 m.
- Skatinti Protokolo dėl kovos su šaunamųjų ginklų neteisėta gamyba ir prekyba ratifikavimą siekiant greito jo įsigaliojimo ir Europos Sąjungos lygiu priimti teisinį dokumentą šiuo klausimu.
- Siekti eksportuojančių šalių bendro sutarimo, kad šaulių ginklai būtų tiekiami tik vyriausybėms (tiesiogiai arba tarpininkaujant organams, tinkamai įgaliotiems pirkti ginklus jų vardu) remiantis tinkamais regioniniais ir tarptautiniais ginklų eksportą ribojančiais kriterijais.
- Stiprinti ir remti sankcijų ir sankcijų stebėjimo mechanizmą: JT suteikti priemones, skirtas įgyvendinti tarptautines sankcijas dėl šaulių ginklų ir dėl neteisėtos prekybos žaliavomis bei gamtos išteklių grobstymo (tai pasitaiko tam tikrose Afrikos šalyse – rytinėje KDR dalyje, Somalyje, Dramblio Kaulo Krante, Liberijoje, Siera Leonėje ir kt.) ir stebėti tų sankcijų taikymą.
- Remti eksporto kontrolės stiprinimą ir Elgesio kodekse ginklų eksporto srityje nustatytų kriterijų taikymo skatinimą, *inter alia* padedant trečiosioms šalims rengti su šiuo klausimu susijusius nacionalinės teisės aktus ir skatinant skaidrumą didinančias priemones.

- Skatinti šaulių ir lengvųjų ginklų perdavimo kontrolės būtiniausių bendrų tarptautinių kriterijų ir (arba) gairių įtraukimą į JT veiksmų programą. Tuo tikslu inicijuoti diskusijas šia tema 2006 m. sausio mėn. įvyksiančioje JT veiksmų programos rengimo konferencijoje ir 2006 m. birželio mėn. įvyksiančioje peržiūros konferencijoje; skatinti bendru sutarimu remiamų standartų įtraukimą; skatinti tolesnio darbo mandatai siekiant užbaigti vykdyti būtiną uždavinį.
- Remti tarptautinės bendruomenės diskusijas ir veiksmus, susijusius su tarpvalstybinėmis problemomis. Dalyvauti stiprinant sienų, visų pirma oro erdvės sienų, kontrolę šalyse (eksportuojančiose ir importuojančiose), kurios yra susijusios su neteisėta šaulių ir lengvųjų ginklų bei jų šaudmenų prekyba, pasitelkiant:
 - = pagalbos programas, pagal kurias į pietus nuo Sacharos esančioms Afrikos šalims tiekiami įranga ir pagalba rengiant nacionalinės teisės aktus eksporto kontrolės srityje bei mokomas institucijų personalas;
 - = mokymo programas, skirtas muitinės departamentams ir kitoms agentūroms, visų pirma Rytų Europos šalyse.
- Remti siekį didinti Saugumo Tarybos rezoliucija įgaliotų taikos palaikymo misijų vaidmenį šaulių ir lengvųjų ginklų bei jų šaudmenų srityje.

Regionų mastu

- Remti kovos su neteisėta šaulių ir lengvųjų ginklų bei jų šaudmenų prekyba regionines iniciatyvas, visų pirma Afrikoje į pietus nuo Sacharos, teikiant finansinę ir techninę pagalbą regioninėms ir nacionalinėms organizacijoms, atsakingoms už atitinkamų regioninių priemonių (Vakarų Afrikos valstybių ekonominės bendrijos (ECOWAS) moratoriumo, Nairobi konvencijos ir Pietų Afrikos plėtros bendrijos (SADC) protokolo) įgyvendinimą ir tam tikrais atvejais – už šių priemonių transformavimą į teisiškai privalomas regionines konvencijas. ES taip pat pirmiausia skirs dėmesį kitiems regionams, kuriuose platinami šaulių ir lengvieji ginklai bei jų pernelyg daug sukaupia, visų pirma Vidurio ir Rytų Europai, Lotynų Amerikai ir Karibų jūros šalims.

- Suteikti Afrikos Sąjungai ir Afrikos regioninėms organizacijoms priemones, kad būtų užtikrintas Jungtinių Tautų embargų ir sankcijų režimų (t. y. sienų, ypač oro erdvės sienų, kontrolės) veiksmingas taikymas, ir sutelkti specializuotas tarptautines organizacijas (visų pirma Cheminio ginklo uždraudimo organizaciją (OPCW)).
- Remti pastangas skatinti ES partnerius taikyti ESBO Geriausios praktikos vadovą dėl šaulių ir lengvųjų ginklų. Vystyti ir koordinuoti ES valstybių narių pajėgumus pasidalyti savo nacionaline patirtimi šioje srityje su to paprašiusiomis ESBO šalimis.
- Remti ESBO veiksmus kovojant su neteisėta šaulių ir lengvųjų ginklų bei jų šaudmenų prekyba ir valstybių narių atsargų pertekliaus sunaikinimą.
- Remti taikos palaikymo misijas joms vykdant ginklų embargų stebėseną.

Pagal susitarimus/vykdamas struktūrinius dialogus

- Įtraukti tarpininkavimo ir šaulių bei lengvųjų ginklų neteisėto perdavimo klausimus į visų ES struktūrinių politinių dialogų su šalimis – pagrindinėmis šaulių ir lengvųjų ginklų eksportuojančiomis, ypač su šalimis, kurios turi šaulių ir lengvųjų ginklų atsargų perteklių, likusių nuo šaltojo karo laikų, visų pirma Rytų ir Pietryčių Europoje, darbotvarkę.
- Įtraukti šį klausimą, konkrečiau jį apibrėžiant, į ES veiksmų planus dėl Ukrainos ir Moldovos pagal kaimynystės politiką.
- Apskritai įtraukti šią temą į politinį dialogą su trečiosiomis šalimis ir tarptautinėmis, regioninėmis ar subregioninėmis organizacijomis. Ypatingas dėmesys turi būti skirtas mūsų veiksmų koordinavimui su Sąjungos pagrindiniais partneriais (transatlantinis dialogas, strateginė partnerystė su Rusija, strateginis dialogas su Kinija, kaimynystės politika, ES ir Afrikos dialogas, Barselonos procesas, ASEAN regioninis forumas, ES ir Lotynų Amerikos bei Karibų jūros šalių dialogas).

- Santykiai ir susitarimai su trečiosiomis šalimis: šiais santykiais taip pat turėtų būti pasinaudota vystant integruotą požiūrį dėl Europos Sąjungos išorės veiksmų, kaip jau padaryta kitų grėsmių (masinio naikinimo ginklų neplatinimo, terorizmo, organizuoto nusikalstamumo ir kt.) atvejais. Galėtų būti apsvarstyta galimybė į visus susitarimus su trečiosiomis šalimis įtraukti sąlygą arba įsipareigojimą dėl bendradarbiavimo kovojant su neteisėta šaulių ir lengvųjų ginklų bei jų šaudmenų prekyba.
- Skatinti mūsų partnerius taikyti eksporto kontrolės kriterijus, nurodytus ES Elgesio kodekse, ir skatinti struktūrinę pasikeitimą informacija, susijusia su atitinkamomis eksporto į opius regionus politikos kryptimis.

Sąjungos viduje

- Užtikrinti, kad būtų įgyvendinti Bendrieji veiksmai 2002/589/BUSP.
 - Skatinti valstybes nares įgyvendinti 2003 m. ES bendrąją poziciją dėl tarpininkavimo, taip pat suderintai taikyti Elgesio kodeksą ginklų eksporto srityje.
 - Nustatyti valstybių narių patvirtintus mechanizmus, skirtus keistis informacija apie neteisėtos šaulių ir lengvųjų ginklų prekybos tinklus, visų pirma vykdant JT ir ES embargų stebėseną.
 - Skatinti vystyti, pasitelkiant Europolą, *Eurodouanes* ir *Eurojust*, aktyvios kovos su neteisėtos šaulių ir lengvųjų ginklų prekybos tinklais (su neteisėtais tarpininkais ir vežėjais) politiką, pagal kurią būtų naudojamosi ES oro, jūros ir sausumos erdve, nustatomi perspėjimo ir bendradarbiavimo mechanizmai bei sudaromos galimybės šioje srityje vykdyti policijos operacijas Europos mastu.
- b) Veiksmingas reagavimas į atsargų kaupimą ir problemas, kilusias dėl to, kad esamos atsargos yra prieinamos
- Skatinti visas šalis įsipareigoti importuoti ir laikyti šaulių ginklus tik tam, kad patenkintų savo teisėtus saugumo poreikius, tokiais kiekiais, kurie atitinka jų teisėtus savigynos ir saugumo poreikius, įskaitant galimybės dalyvauti Jungtinių Tautų taikos palaikymo operacijose užtikrinimą.

- Skatinti sukurti ir tvarkyti nacionalinių institucijų teisėtai turimų ginklų nacionalinius registrus ir rengti ribojančių nacionalinės teisės aktų, kuriuose visų pirma numatomos baudžiamosios sankcijos ir veiksminga administracinė kontrolė, projektus.
- Dalyvauti dedant pastangas sumažinti šaulių ir lengvųjų ginklų atsargų perteklių, likusį nuo šaltojo karo laikų Rytų Europoje, visų pirma bendradarbiaujant su organizacijomis, kurių pagalbos prašė atitinkamos valstybės (NATO, ESBO).
- Tęsti finansinę pagalbą, kurią nuo 1993 m. dalyvaudama nusiginklavimo, demobilizavimo ir reintegravimo (NDR) operacijose teikia ES, ir kartu stiprinti jos veiksmingumą tiesiogiai įtraukiant į šias programas Europos ekspertus.
- Skatinti visuomenės švietimo ir sąmoningumo kampanijas, skirtas atsikratyti prievartos kultūros.(c)
- Priemonės, skirtos šalinti šaulių ir lengvųjų ginklų neteisėto plitimo priežastis bei jo neigiamą poveikį žmogiškojo matmens vystymuisi.
- Didinti ES pastangas spręsti regioninius konfliktus, pasitelkiant visas jos žinioje esančias priemones, visų pirma remiantis BUSP ir ESGP.
- Į karinio krizių valdymo operacijų misijas įtraukti sienų kontrolės (arba konflikto zonos oro, sausumos ar jūros erdvės kontrolės) nustatymą arba nusiginklavimą.
- Didinti ES pajėgumus pradėti civilinio krizių valdymo operacijas, sprendžiant vidaus konfliktus ar mažinant tarpvalstybinę įtampą susidoroti su krizių situacijomis ir atkurti saugumą pasitelkiant mokymo, konsultavimo, pagalbos ir organizavimo veiklą.

- Parūpinti finansinę ir techninę pagalbą, skirtą sukurti ar stiprinti pasitikėjimą sukuriančias priemones, taip pat saugumo ir bendradarbiavimo regionines bei subregionines struktūras. Tokios priemonės būtų: šaulių ginklų regioninių registru tvarkymas ir reguliarius pasikeitimas turima informacija apie šaulių ginklų eksportą, importą, gamybą ir turėjimą bei apie nacionalinės teisės aktus dėl šaunamųjų ginklų, taip pat atitinkamų šalių konsultavimasis dėl informacijos, kuria buvo pasikeista.
- Atsižvelgti į saugumo klausimus (t. y. į saugumo sektoriaus reformą/tarpvalstybinius klausimus) rengiant vystymosi ir pagalbos programas kartu su AKR šalimis.
- Atsižvelgti į su šaulių ir lengvaisiais ginklais bei jų šaudmenimis susijusius klausimus rengiant ir vykdant atstatymo po konflikto programas, visų pirma atsižvelgiant į saugumo sektoriaus reformą.

d) Sukurti/vystyti būtinas struktūras ES

- Stiprinti Tarybos sekretoriato pajėgumus tam, kad glaudžiai bendradarbiaudamas su Komisija ir valstybėmis narėmis, visų pirma padedant jų ekspertams kovos su šaulių ir lengvųjų ginklų kaupimu ir neteisėta prekyba jais srityje, jis galėtų užtikrinti nuoseklų strategijos taikymą. Tarybos sekretoriatas glaudžiai bendradarbiaus su Situacijų centru skatindamas kaupti valstybių narių teikiamą informaciją ir žvalgybinę informaciją bei ją keistis.
- Skatinti glaudesnę horizontalų bendradarbiavimą ir geresnį pasikeitimą informacija bei pasiūlymais tarp geografinių ekspertų grupių ir teminių ekspertų grupių (CODUN, COARM, COSCE, COTER, CONOP), kad būtų sukurta jungtinė galimybė kelti iniciatyvas ir teikti pasiūlymus kovos su neteisėta šaulių ir lengvųjų ginklų prekyba srityje. Taip pat skatinti vertikalų ekspertų grupių ir PSK bendradarbiavimą.
- Užtikrinti, kad Tarybos sprendimai BUSP srityje ir Komisijos įgyvendinami veiksmai pagalbos vystymuisi srityje būtų nuoseklūs ir papildytų vieni kitus ir taip būtų skatinamas visos ES veiklos šaulių ir lengvųjų ginklų srityje nuoseklumas.